

Megjelenik
hetenkint egyszer, vasárnap.

Szerkesztőség:
Békés-Csabán, kastély utca
8-ik szám.

Kiadó hivatal:
Gyulán Dobay János könyvnyom-
dája és Winkle Gábor könyvke-
reskedése.

A lap szellemi részét illető köz-
lemények a szerkesztőhöz Békés-
Csabára címzendők, és legfeljebb
minden esztortokig beküldendők.

BÉKÉS.

TÁRSADALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ HETILAP,
TÖBB BÉKÉSMEGYEI NYILVÁNOS EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
FELELŐS SZERKESZTŐ: **ZSILINSZKY MIHÁLY.**

Előfizetési feltételek:

Egész évre helyben hához hordva
vagy vidékre
postán küldve 5 frt — kr.
Háromnegyed évre 3 " 75 " "
Félévre 2 " 50 " "
Évnyegyedre 1 " 25 " "
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetési díjak:

Egy 4 hasábos petitkör 5 kr.
Kétszeri közlésnél " 4 " "
Háromszori közlésnél " 3 " "
Többszöri hirdetéseknek enged-
mény adatok. Bélyegilleték 30 kr.
A nyílt-tér sora 10 kr.

Hirdetések felvételnek: B-Gyulán Dobay János könyvnyomdájában és Winkle Gábor könyvárusnál. — B-Csabán a nyomdában. — Budapesten Haasenstein és Vogler, — Bécsben Naftles J. hirdetési irodájában. — Elfogadtatnak hirdetések vidékről levélbeni megrendelés által a „Békés” kiadó hivatalához” ezüszve is.

Meghívás.

A békésmegyei gazd. egylet idei rendes közgyűlését május 23-án d. e. 10 órakor B-Csabán a kaszinó helyiségében tartandja, mire az egyletnek tagjai oly figyelmeztetéssel hívatnak meg, hogy e közgyűlésen a szabályszerű 3 évi tisztújítás, n. m. az elnökök, ügyészek és igazgató választmányi választása is megfogván ejtetni, arra minél számosabban megjelenni sziveskedjenek.

Az elnökség megbízásából

Mokry Sámuel,
egylet titkár.

Reflexiók.

A legnehezebb emberi mű, nehezebb mint minden szépművészet és alapos tudomány a jól biztosított, hűlesem gyakorolt, társas polgári szabadság, de — fájdalom! a legnehezebb is egyszerűsége, a mit a történelem felmutat.

Dr. Lieber.

Ama februári epochális beszéd, melyben egy kitünő hazánkia azon önzetlen érzelmének adott kifejezést, hogy „a szenvedő hazá megmentése” főbb kötelességül tűnik fel szemel előtt, mint egyéni elvei, illetőleg eddigi álláspontjának másodrangú kérdésre vált védelmezése, mint tudjuk a lapokból, országosra villanyozott felrázó hatalmat gyakorolt, s ennek lón eredménye, hogy megvénk két fő politikai pártja is közeledési hajlamot mutatott, sőt a fűzöt valósággal létesít is. Hogy mily jelentőségű e tény társadalmi érdekeinket tekintve is, csak az nem fogja elismerni, a ki ennek messzekiható következményei felett, behatólag még nem gondolkozott. Ezen igénytelen egyéni reflexiók tehát, épen e czéltől lépnek nyilvánosság elé, hogy az érdeklettek és hívatottak körében. — szemben a jövő eshetőségeivel, egy kis beható

gondolkodás és társadalmi eszmecsere nyujtsanak alkalmat.

Mindenekelőtt a multba kell visszatekintnünk, hogy megállapíthassuk jövőben követendő irányelveinket. És itt már — de csakis történeti szempontból — a két főpárt között szerepelt politikai célpontokat nem mellőzhetem.

Hogy Bécs kényszerhelyzete a sadowai napok után, ha t. i. az akkori parlament többség magáévá teszi a kisebbség nézetét, adhatott volna-e többet, mint a mennyit a kiegyezés alapján nyert hazánk? Oly kérdés, a melyet egyéni álláspontunkon talán in infinitum tárgyalhatunk, de a melynek abszolút értékű megjelése, nem áll hatalmunkban. Mind e mellett is azonban, a közjogi oppositio törekvéseinek jogosultságát el kell ismernünk, egészen azon pontig, hol érezhetővé kezdett válni már, hogy a parlament harez tüzeben, drága kincseink hamvadnak el. Az egyéni meggyőződés követeléseit kellő korlátok közzé szorító, s a hon megmentésének magasabb eszméje előtt leboruló árás erő, e ponton tűnik fel előttem Glyezy személyében. Mert kérdezem: elvtagadás-e az, ha az egyéni felelősséget az egyetemest? De meg is igazság, mit az élet is már ezer alakban igazolt, hogy „a lemondás” ez értelemben, csak időszzerű veszteség, miután éppen e lelki erőben biztosítjuk jövőben megnyerendő édes mindenünket. Salus reipublicae suprema lex esto!

Ma már ez van írva Tisza zászlójára is, s a villanyozott hatás ebből érhető, s ezen szent kötelesség-erőt munkált a pártok kebelében is, midőn mint a politika, úgy a társadalmi életre is oly nagyszerű és üdvös kilátásokat nyujtó tűz is mi meggyénkben is létesült. Vajha a régi ellen-szenv és ellógltság pártoskodó fejét fel ne

emlje többé közöttünk! A helyzet ma már nagyot változott, álláspontunk magasabb, kilátásunk szélesebbkörű az eddigiekénél. Itt az idő tehát megtörlönnk, hogy az eddigi balközép és deák-párt politikája közt, a válpontot, nem egyedül a közös-ügyes kérdés képviselte. „A baloldal sérelmi, a deák-párt alkotó politikát képviselt. — így jellemzi a két pártot egyik jónévű publicistánk, állitván egyszerismind, hogy a két párt közösügyes politikája is, csak egyik consequentiája volt azon organicus ellentétnek, mely a két párt egész szellemi irányát áthatotta. A szabadelvű párt feladata e szerint, hogy minden rétegekben modern eszméket legyen áthatva, s át-ölelje egész nemzet életünket, századunk magasztalára emelkedjék. Ez leend a nervus rerum gerendarum, mi ha hiányozniék, a fűző csak tartalom nélküli alak marad. A heterogén elemek ez imponant pártkebelében nem bírnak jövevél; a létérti küzdelem keserű harez a bevégződött; a saját érdekek iránt lelkesült nagy hazafiak, kik fejünként megfűzötték támogatásukat; ma már csak jelenlőség nélküli numerusok. Quid multa? Ez alapvető előzmények után, át-mehetünk ezikkem tulajdonképeni főtárgyára.

Hogy a politikai ellentétes nézetek memyire szeljszórta bennünket a társadalmi téren, smellözve egyebet, csak a községi élet körében is, a — fájdalom igen sokszor, minden politikai érettséget nélkülöző, bős pártoskodás nyomán mely burjánok nőttek: oh e szomorú tényeket nem kell bővebben illusztrálnunk, miután az ejtett sebekre, még ma is csak jobb jövő hajnalsugarai hűtenek gyógyulási reményt. Mint politikai, úgy társadalmi szempontból is tehát elutasíthatatlan kötelességünknek kell ismernünk, ama homnemntő magas ezélnak megvalósítását, saját körünkben is,

hogy a két nagy párt egyesülése komoly, valódi s a közös felszóló nagy eszméje által teljes mértékben áthatott legyen. Ha a szabadelvű párt, tent a képviselőházban, fel-emelkedve a kor színvonalára, századunk eszméink hordozója: az egyes vidékeknek sem szabad többé az egyetemes jót czélzó elvek fölé emelni a mult reminiscentiáinak kicsinykedő aspirációt. Salus reipublicae körünkben is — suprema lex esto!

A f. évi márcz. hó 30-án tartott fűzőnális gyűlés B-Csabán, határozatilag mondta ki többek között azt is, hogy az országgyűlési képviselőket a szabadelvű párt elveit valló egyének közül óhajja választani. S nem titok mégis a jobb és balról kísértőleg hangzó sutogás, hogy t. i. nem csekély számmal vannak azok, kik a régi pártok emberrel régi érdekeik alapján kívánják protegalni. Vajjon politikai érettség-e ez? Rosz csillagot látok, s a baljóslatú sejtetem, e nyugtalanító lelkihatalmasság, nem tagadhatom, hogy zavarja nyugalmam. Ez eshetőséget figyelmen kívül hagynunk nem szabad, s oly közeledő módozatról kell gondoskodnunk, mely egyik mint másik által elfogadható lévén, a régi pártoskodás felújulásától megmentse társadalmi életünket. S vajjon mi lenne az? Az ily eshetőségeknél illetőleg kényes pontokon, a választást határozottan morális elvekre fektetnem, nem a pártelveket nézve, de a jelöltek egyéniségét mérleelve. Megkérdezem s minden erőmből alapos meggyőződést igyekezném magamnak szerezni a felől: 1) Minő egyéni jellemű? 2) Minő tudományos képzettségű? 3) Minő anyagi állású? azon jelölt, a ki engem az országgyűlésen képviselni óhajt, de a kit, ha bizalmam személyébe helyezhetem, én még sokkal inkább óhajtok, hogy képviselőm legyen. Igenis tisztelt olvasó. Kátói szigorral vizsgálóm meg jellemét, munkásságát és életét a multban, s ez ala-

TÁRCZA.

A pártok egyesülésekor.

Itt a próba, az óhajtott nagy próba, — Jobb- és balpárt egyesült már valoba: Leomlott a kárhozatos válaszfal, Mindkét pártól meghozott áldozattal. — Mert fájdalom! átkos idöket élünk — Ádáz viszály, gyűlölködés volt éltünk... Minden felé gyanúsít — rágalom — Nőtön nött az ezen való fájdalom. Meddö tusák özönében feleltük, Hogy hazánkat mind egyformán szeretjük. — De megértük; mit sok honfi régen várt, Megértük az egyesülés fénykorát. Vállat vállhoz — ezt hirdesse szívünk szánk Igy virul fel biztosan csak szép hazánk. Csodát torent az egyesült akarát, A kitartás dicsőségét s hirt arat, Honszereltem, szilárd jellem kell nekünk. Mert különben nem lehet jó törvényünk. És hogy az a „törvény” neve szent legyen, — Törvény ellen senki fíja — ne tegyen. — Hön tisztelve — támogassuk a „kormányt.” — Mely megtartj a törvényt és az alkotmányt. Egymást honfi szeretettel öleljék, Mind, kiket e haza szült és éltet még. A „pártviszályt” mint a mételet keztüve, Hogy az egység — diadalát — megülje. — Áldva legyen országunk jó királya, Aki népe boldogságát munkálja; Áldva azok, — kik kimerték mondani, Hogy két pártot össze kell farasztani.

S szebb jövőért önzetlenül és bátran Előljártak a honmentő munkában. S férfiasan küzelve véde helyt állnak, Élén a már szabadelvű nagy pártnak. És a kükre bizva néznek ezerek A honatyák velük együtt küzdenek. Hogy a népet, mely hisz, remél, — elvégre Bévezessék az „igert földjére.” A bazafi zivert, szivért cseréljen: S az „Egyesült szabadelvű párt” éljen!

Bonyhai Benjámín.

Humoros fölolvásás

a szarvasi férj-dalkar apríl hó 3-iki hangversenyén.
(Vége.)

A perköltség miatt folytonos harezban van a bírósággal, mely mindig sokalja a megállapítottat is, míg az ügyvéd mindig keveselli, a kinek pedig már éppen zsebére megy, a ki fizeti: no az meg nyúzóknak mondja akár 5 frt, akár 100 frt legyen szóban.

Nem is járja az, hogy annyit perlekednek az emberek. Miattok lesznek aztán, kénytelenek lenni ügyvédek, kik sajátos módon menekülnek mindig a bajból: nem egymást, hanem egymás felét ütik, míg másfelől a peres felek is kibékülnek azon alapon, hogy ügyvédek csináltak a bajt. Aztán tagad az ügyvéd körömszakadtáig; képzelhetni annak az alperesnek indignatióját és erkölcsi érzetének felháborodását, kinek szemébe tagadtatott, hogy apja meghalt, kit pedig évek előtt temetett el: ott volt temetésén maga az ítélkező bíró is, és a tagadó is.

Jó szolgálatot tesz az ügyvédnek a stempli

vagyis tömpöl, mely igen drága, pedig könnyen ragad. — Szivesen adom a stemplire valót, — mondta az izraelita polgártárs, — hanem a §-nak két vége van, jól megfogja mindkét végén téns ödegy ur.

Remény és csalódás, pipa és dohány, kártya és veszteség, luteri és monopolium nincs oly szoros kapcsolatban, oly elválhatlan összeköttetésben, mint a stempli és Befund. A Befund, a lelet, örök üldözöje minden ügyvédnek, örök accidentiája minden iktatónak és némely joggyakoroknak. A bélyeg-hiány miatt kiszabott pénzbírság mindennél érzékenyebb s azt még a kliens nyakába sem lehet lökni, — ki kell fizetni.

Olyankor rendesen mérges, s ha mérges: sarkáját vagdosza földhöz, minél fogva a helyes logika elvei szerint az ügyvédnek bizonynyal sok hazi sarkára van szüksége.

Az ügyvéd álnok is. A perben soha sem az én, mindig az ő, a megbízó szerepel. A mi körül-belül annyit tesz, hogy én nem vagyok én, de ő sem ő, hanem én ő vagyok, vagyis jobban mondva: ő senki egyéb, mint én. Így aztán együtt érez, mint a zsák meg a faltja, mely a kiütött évez által okozott lyukra voltartott. Sőt többet érez, — a viszony akár olyan, mint az egyszeri téli kabáté és gazdjáé, t. i. gazdája hazacért után este a kabát helyett tévedésből magát akasztotta szegre.

S védelemben mérész, mint a bagoly, mely neki repül! — nappal nem látván, — akár a templomi keresztnek.

Egy apagyilkos fiut kelle védeni; ügyvédje a védbeszédben a legfőbb sulyt, a bírák emberies érzelmeit akarván illetni, arra fektette, hogy tekintenek védenézének árva voltát.

Szerencséjük különben, hogy nincsenek nő-ügyvédek, — tekintve a szóbeli eljárást és tárgyalási módot s a közeljövőre a követlenséget.

Nem szeretik, ha az irnokok, gyakoronokok és jelöltek elhalászzák a clienseket, mi pedig rendes dolog, főkép consortiumok által; — hiába! az associatio szelleme annyira terjedt iumár, hogy e téren is érvényesül, — összeállanak segítédek, irnokok és praktizáló férfiak közös haszonra, aztán lesik a bíróságnál jelentkező panaszosokat s pártfogásuk alá igyekeznek venni mindkét peres felet, mi sokszor sikerül. — Hanem a jegyzökre határozottan haraguzsnak, különösen azota, hogy nota is van róluk: „jegyzö uram kérem szépen: instantiát írjon nekem — — —”

Folytonos bajuk van az ügyvéd-bojtárokkal. Ezek igen mérész had. Szakadatlan és új meg új drágasági pótlékról, fizetés-felemlésről ábrándozik nyiltan, szembe, hangosan, s a principálisok elég kegyetlenek 20 frt havi díjért naponként 6—7 óra hosszant bitorolni munkaerejüket, mely nekik 6-szor annyit is jövedelmez. Valóságos szabadalmazott zsarnokság, mely előbb-utóbb okvetlen forradalmat idéz elő.

No a végrehajtókkal már szent lesz a béke, hogy a kézbesítésekért nem kellend fizetni. Eddig olyan irigyletes gyűlölettel voltak irántuk, a milyen a fekete ténta és kék porzó közötti.

Az idősebbek félvállról szokták venni az ifjabbakat, — pedig bizony nyakukra nőnek.

Az öregebbek szeretik, ha gazdagok, követ-alispán-, járás- vagy szolgabíró-jelöltek híreben állanak, attól igen hisznek; — a fiatalabbak nem adnák tíz vak lóért, ha házasiatják vagy híret vszik, hogy mily óriási elfoglaltságuk, clienturájuk van.

pon kötném reményem jövője, illetőleg törvényhozói működéséhez. Vagyoni helyzetét pedig, csak azon okból venném figyelembe, hogy meglássam: minő arányban áll anyagi birtokához az áldozat, melyet a haza, illetőleg a közművelődés oltárára tett, miután az oly ember, a ki saját szívének melegétől nemes tettekre nem hevül, s kinek kebelében hiányzik a haza javát legjobb tehetsége szerint munkáló lélek alaphangulata, csak ama rosz taplóhoz hasonlítható, mely még a reá hulló szikrák özönéből is ritkán fog tüzet.

És ha a fentebb hivatolt fizionómiai pártgyűlés, bizonyos feltételeket köt ki, s csak ez alapon ismeri el hazafiúi kötelességül az új kormány támogatását: a szabadelvű párt programja és a morális elvek alapján választandó képviselők megbízatása között, nem forog lemm lényeges ellentét. A név ugyan kettő, de a lényeg és a cél határozottan egy és ugyanaz. Ehez nem szükséges bővebb commentár. Az arany a tűzpróbában is aranynak marad! Hol tehát a morális elvek nyomnak le egyik vagy másik felléptetni kívánt képviselőjéül javára a mérlegét, a nélkül is teljes bizalommal elküldhetjük választottunkat, hogy tőle programot kérjünk, főleg ha még azt is meggondoljuk, mi jelentőséget rejt tulajdonképpen magában azon kényszerült nyilatkozat, midőn a jelölt előre elmondja mit fog tenni ott, a hol a majdan meggyőződése, illetőleg lelkiülete kétségkívül erős hatásokkal gyakorló körülményeket előre még csak nem is sejtethet.

Lesznek kétségkívül, kik túlságosan ideálisnak fogják nevezni e reflexiókat, s meglehet talán nem is egészen alap nélkül; ámde éppen ezért, a ki társadalmi érdekeinket tekintve életrevalóbb elveket képes felállítani. Sziveskedjék közkinésünkké tenni nézeteit, és én a jobb előtt a legmélyebb tisztelettel fogok meghajolni.

Gyoma, 1875. május 3-án.

Garzó Gyula.

508. eln. Békés megye alispánjától.
1875.

A tek. megyebizottságának f. évi február 8-án s folytatva tartott közgyűlésében 108. bgy. sz. alatt hozott határozata által a tavaszi rendes évnegyedes bizottsági közgyűlés határidejéül f. évi május hó 10-ke és következő napjai tűzvetvén ki; minthogy e közgyűlés egyik legfontosabb tárgyát a földadó szabályozásról szóló f. évi VII. t. cz. végrehajtása iránt kiadott m. kir. pénzügyminiszteri körrendelet, jelesen a becső járási földadó bizottságok elnökei és tagjai megválasztása képezendi: hivatalos tisztelettel felhívom a tek. törvényhatóságnak minden vidéki képviselőit, hogy e közgyűlésre teljes számmal megjelenjen s a közügyek elintézésében részt venni méltóztassanak.

Tárgysorozat:

1. Alispáni évnegyedes jelentés a megye ál-

Aztán együtt éppen nem férnek meg. Nemcsak hogy reájuk illik a francia közmondás: „vingt tetes, vingt avis” — húsz fő, húsz vélemény, hanem volt reá eset, hogy bizonyos pörben hárman lévén érdekelve, összesen négyféle nézet került ki tőlük.

Már most tán szelidítő lesz reájok a nem rég alakított kamara, melyre némelyek szeretik mondogatni, hogy „camera obscura.” — Nem árt nekik egy kis inquisito!

Szeretik magokat fényképeztetni, s aztán ott diszlik arany-rámában a becses kép az iroda falán.

Tanácsaikban néha élcelődök, mint a következő eseten is e napokban tevő egyikök. Egy jámbor photographus, milyenek a mivel világon mindenütt akadnak, papiros-kráglival, papiros-manchettel, 7-szer fejelt lábballéban, télen nyári, nyáron pedig téli ruhában, mindig művészen horpasztott határozatlan színű kalapban, három ifju óriást kísértelt lefényképezni. Biz' azok a képek nem igen sikerültek; roszul is csoportosította őket, az egyiknek orra nagyobb lett mint ökle, a másik pedig a harmadiknak lakkezipőit fedte el lábszárával, ennek a harmadiknak méltó gerjelemére. Visszautasíták a képeket, nem fogadták el. A szegény fényképező ügyvédekhez fordult. Nem volt ki látás a követelés érvényesítéséhez s azért, hogy az illetők is kapjanak fricskát, a photographus se vallja munkájának kárát, azt tanácsolá neki: tegye a képet kirakatába, miután aláírta volna, hogy „a híres Dobos Gábor és két czimborái.” A kép megtette a hatást; vették. — És a három gavalér isszonyu pört indított; a pör le is folyt s éppen azért vesztették el perüket ifjaink, mert hogy rosz-

lapotáról és időközben tett intézkedésekről.

2. A békési, csaba-gyulai és szarvasi becső járási földadó bizottságok elnökök és bizottsági tagok választása. (Minden járás részére 15.)

3. Miniszteri leiratok: a magy. kir. miniszterium leirata a kormány átvételéről; gr. Szapáry volt belügyminiszter ur búcsú-levele; b. Simonyi Lajos, közgazdászati miniszter ur beköszöntő leirata; belügyminiszteri leiratok: a megyei tisztviselők napdíj fokozata s fuvarilletménye; — néhai Placintár György árvaszéki volt iktató után fennmaradt tartozások kiegyenlítésére kért halálozási évnegyedi illetmény kirendelése; — Gerla és Póstelek község előbbi állapotába leendő visszahelyezése iránti megyei felterjesztés; — a nyilvános beteg ápolás költségei fedezéséről szóló f. évi III. t. cikknek f. évi július 1-én bekövetkezendő életbeletetése; — s Orosháza községnek a jegyzői nyugdíjalap és segélypénztár felállítására iránt kelt megyei szabályrendelet elleni felfolyamodványa; — pénzügyminiszteri körrendelet a földadó szabályozásról szóló f. évi VII. t. cz. végrehajtása; — közmunka s közlekedési miniszteri leirat a Fekete-Körösön létező remeteházi hid; — s vallás és közoktatási miniszteri leirat Péky Antal békés-esabai r. k. plébános, mint iskolaszéki elnök felfolyamodványa tárgyában, melyben a távol lakó határbeli nagyobb földbirtokosokra kivetett iskolai adópótlék iránt hozott iskolaszéki határozat foganatosítását kéri.

4. Időközben megküldött új törvények kihirdetése.

5. Törvényhatóságok átiratai: Somogy vármegye átirata a marhaslevelek kiállításáról körül kormányilag gyakorolt eljárás orvoslása; — Heves és K. Szolnok t. e. megyék közönségének átirata a megyéjük területén Békés megye részéről felhasznált munkaerő értékének s a 18. számú Körös átmetszésén épített hid költségeinek megtérítése — és Szeged sz. kir. város közönsége átirata a hazai kereskedelem és üzleti könyvvitelnek magyar nemzetes irányban leendő terjesztése tárgyában.

6. Küldöttjei jelentések: a szarvasi regale közbirtokosság és Szarvas város képvisellete közti vitás jogi kérdések kiegyenlítése; — több rendű endródi panaszok megvizsgálása; — és a nyilvános betegápolás költségeiről szóló f. évi III. t. cikknek végrehajtása tárgyában.

7. Pénztári ügyek: a megyei pénztárak véletlen megvizsgálásáról felvett jegyzőkönyvek; a megyei hazi pénztárak 1874-ik évi zárszámadásai; közönségi zárszámadások.

8. Százecevi jelentés Endrod községi 1869-ik évi üsségi számadásokra felmerült nehézségek iránt.

9. Községi érdekezelési szabályrendeletek.

10. Békési eszmadia segéd-egylet és gyomai eszmadia ipartársulat alapszabályai.

11. Csaba város építkezési rendszabályainak módosítása iránti kérvény.

12. Dr. Laszló Elek központi választmányi tag lemondása folytán megüresedett központi választmányi tag helyének betöltése.

13. Időközben érkezendő ügyek.

B-Gyulán, 1875. ápril hó 25-én.

Jancsovies Pal,
alispán.

nak mondták a képet. S azóta, hogy befejezzem e históriát, annyira üldözik a szegény photographust, hogy annak sem éjjele, sem nappala, folyton melancholizál, búsul és sóhajtozik, úgy, hogy feltik, hogy még — meg talál hazasodni.

Aztán mindenféle az az ügyvéd, s azért nem is lehet jó. Ha kell szonok; ha kell színész, hangversenyző, vadász, presbyter és lövészgaló a megye részéről; telik belőle miniszter és notárius, alispán és végrehajtó, szolgabíró és tanfelügyelő, — lehet járásbíró vagy társulati elnök, követ vagy magánzó, központi választmány vagy takarekpénztári napi biztos, dalárda vagy casinói elnök, arénda vagy birkás gazda, inspector vagy főispán, családi fuscus vagy országbíró, és akár lapszerkesztő, s mindennek felett politikus.

S igazán lenne bármi inkább, csak ügyvéd ne. A tisztelt közönségtől függ: — ne pereljén, s fogadom, úgy kivesz a fiskális-nemzetség, akár az indiánusok vagy bölények.

És annyira rosz vélemény dacára az ügyvéd karról oly rég megírta D'Aguisseau, hogy „un ordre aussi ancien que la magistrature, aussi noble, que la vertu, aussi necessaire que la justice,” — hogy ép oly régi rend, mint a biróság, ép oly nemes, mint az erény, és ép oly szükséges, mint az igazság.

S akármit higgyenek róluk, ha baj van, bizony szivesen oltalmukba adjuk becsületünket, vagy onunkat.

Ne gyűlöljük azokat a szegény fiskálisokat.

Haviár Dani.

KIVONAT

Békés vármegye 1874-ik évi házipénztár számadásából.

Bevételek	
1873. évi pénztári maradvány	35 ² / ₄
1. Javadalmazás az orsz. pénzalapból	83481.—
2. Előlegiek megtérítéséből	1529.95
3. Közérdekű nyomtatványok eladásából	1016.—
4. Bitang jószágok árából	304.88
5. Rabtartási költségek megtérítéséből	162.97
6. Megyei tekvőségek jövedelméből	—
7. Kölcsönvételből	1756.—
8. Megyei házi adóból	—
9. Rendkívüli jövedelmekből	12.10
Összesen	88263.25²/₄

Kiadások	
1. Megyei tisztviselők és szegődmények fizetése	46181.63
2. Ezek mellékjárulékaira	300.—
3. Közbiztonsági személyzet és szolgák fizetésében	24512.60
4. Ezek mellék járulékaira	4101.52
5. Hivatali helyiség bérletére	—
6. Irodai szükségletekre	3212.41
7. Utiköltségek és napdíjakra	408.29
8. Megyei épületek fenntartására	4261.82
9. Rendszeresített vegyes költségekre	103.98
10. Kölcsön visszafizetésekre	3996.—
11. Előre nem látott költségekre	1180.—
Összesen	88258.37
Levonva a kiadást a bevételből maradt a pénztárban 1875 ik évre	4.88 ² / ₄

Gyula városa 1875-ik évi május hó 1-én tartott képviselői ülésében Gyula városa szervezési és építkezési szabályai a törvényhatóság által kívánt módosításokkal elfogadtatván, betérjesztetni határozattak.

2. Alakítási, letelepedési, idegenek jelentkezése és nyilvántartására vonatkozó szabályrendelet javaslatok szinte elfogadtatván, a törvényhatósághoz betérjesztetni határozattak.

3. A catorsteri bizottsági tagok ajánlatba hozatalára, valamint a községi hátralekös adók és egyéb jövedelmek mikénti behajtására vélemény végett egy bizottság választott, jelentése a május 4-ki gyűlésre bevaratik.

A május 4-ki folytatolagos gyűlésen a catorsteri bizottság tagjai megválasztottak: elnökül Ambrus Lajos, jegyzőül Kovér László, bizottsági tagokul: Kalmár Mihály, Végh József, Szabados József, Gerlein Mihály, Seres József, Czégényi István, Farkas Zsigmond, Kertész András, ifju Miskucz György, Makai István, Schriffert Adám és Fábán János.

4. A községi közadók hátralekái végrehajtás utján is szigoruan behajtandók, — a haszonbérlek pedig, kik május 10-ig haszonbér hátralekaiukat nem fizetik, a városi ügyész által beperlendők.

Csabán, az 1875-ik év, május 3-án tartott képviselő gyűlés határozatai.

A kataszteri munkálatokhoz tízenegy tagból álló községi bizottság alakítottatott. Elnöke: Polner Lajos, jegyzője: Fejér Béla, tagjai: Bartóky László, Bohus János, Kliment Z. János, Laurinyecz György, Lepény Pál, Lipták L. János, Rimler Pál, Sailer Ferdinánd, Zsiros Mihály. — Működési napokra a községi pénztárból nyerendő napi díjakban részessétek: Elbök 3 frt, jegyző 2 frt, a tagok 1 frt napi díjjal, s a munkálatokhoz szükséges eszközökkel látatván el.

A helybeli izraelita hitközség ajánlata, mely szerint a helybeli kórház javára 1000 frt tőkének megfelelő 6% kamatok évi kiszolgáltatására kötelezi magát, ha a kórházba felveendő helybeli izraeliták, ritus szerinti ellátásban részesíttetnek, — el nem fogadtatik, miután a városi ily különleges kötelezettségeket nem vállalhat.

Előjárók jelentése, — mely szerint a városi alvégi legelőből 134 hold — három évre szántás alá, árverésen öt holdas részletekben, évi 1185 frt 50 krért bérbe adatott, — helyesléssel tudomásul vétetett. A felmaradt, s ki nem adhatott legelőnek a körülményekhez képesti hasznosításával, minden esetre azonban a lövevény-térre szükséges terület fenntartásával — előjárók megbizattak.

A jelentés, mely szerint a mult gyűlésben tárgyalt számadások, s közmunka előirányzat, miután arra a törvényben 15 nap alatt senki által észrevétel nem tetetett, a tekintetes megyei számvetőségre terjesztettek — tudomásul vétetett.

Az 1874-ik évről előterjesztett gazdai, — a tőke, és a szegények pénztári számadások, bővebb átvizsgálás és a jövő gyűlésre jelentés tétel végett egy küldöttségre bizattak, — a közben is alkalom adatván mindenkinek azok megtekintésére és észrevételeinek megtételére.

A bírói ládában talált régi kötvények átvizsgálatván, az azokban foglalt tőkékből 270 frt 3 kr bevehetőnek, 317 frt 8 kr bevehetetlennek ta-

látatott. A bevehető tőkének, a kamatok elengedése mellett sürgős behajtására, — az értéktelen kötvények megsemmisítésére előjárók elutasítottak.

Gajdács Jánosné felfolyamodványa, mely szerint a 128-ik sz. üres beltelke hosszában tervezett utca, mint a mely a különben is nem nagy telkét teljesen megrontaná, s a közérdeknek csekély szolgálatot tenne, — ne létesíttessék; a helyzet és a körülmények kellő megvitatása után az utca tervének kivitele elejtetett, és ez által felfolyamodó kérelmének hely adatott.

Blahut Andrásné, utca-nyitás szempontjából az építési bizottság által 400 frtért kiadott ház megvételével és telekkönyvi átíratásával előjárók megbizattak.

Rendőri tekintetből határozattott, hogy a tűzvédek a központtól távol fekvő görög keleti toronyban is jelezteszenek.

A városi kocsisok kérelme, mely szerint 15 frt havi fizetésök a nyári hónapokban javíttassék, nem lévén a kérelem okadatolva, — nem teljesített.

Levelezés.

B-Csaba, 1875. május 6.

Tekintetes szerkesztő ur! Hazánkban — igen örvendetesen — a magyar nyelv kérdésében egy egész mozgalom indult meg. Mindenütt azt látjuk és olvassuk, hogy azt, a mi koros, a mi idegen, a mi magyar ellenes kiküszöbölni, lassanként kisorsítani igyekeznek.

Szarvas Gábor kitünő nyelvtudósunk s társai a magyar nyelv s alakját, a becsuszott koros szavakat új, vagy régi, de eredeti magyar szavakkal sietnek pótolni, helyettesíteni, s a példa ragadós, — s más térre is átviszi e jó szándékot, haladást, e rég valószínű szükségelt nem eszmét.

Péchy Tamás közlekedési miniszter ur szinte beleragadtatt az üdvös áramlatba, s az életbe viszi át az eszmét, — és sokkal nagyobb kitarítás és buzgalommal, mint sok hivatal elődei.

Sajnos — ily, sőt még nagyobb szigorra szükség is volt már!!

Valóban nyomoruság és valóságos gyalázat az a magyar uralkodó nemzet fejére, hogy saját házában idegen éhenkórászok, a mi zsirunkon most pöffeszkedők szemtelenkedéseit tűrni kénytelenek voltunk, vagy túrtúk.

A közlekedési miniszter ur statisztikai közlésében előadja, hogy Magyarországon a magyar nyelvben éppen az a pálya van a leghátrább, mely tisztán magyar földön él, s ez a tiszta-vidéki vas-pálya. Hivatalnokainak 78%, azaz száz közül 78 nem tud magyarul, a mi oly absurdum, hogy titkolnunk kellene.

S ezeknek még most sem használ semmi; a legszigorubb ministeri rendeletnek oda sem hederítene. — Csak a napokban kaptam Aradról „Avisot,” melyen a német oldalon volt kitéve minden németül. A b.-csabai vasuti kézbesítő könyvbe nem németül bevezetve.

Ideje lesz már megszámitni napjait az ily hivatalnokoknak!

Csaba már meglehetősen kitisztítja magából az ily büzhödt levegőt, s a német nyelvhez szokott iparosaink s kereskedőink kezdi észrevenni, hogy magyarul kiállított számla vagy vezetett könyvek is csak annyi az értéke, mint a németé.

Van még ugyan pár kereskedő, ki hátra maradt, ezek ellen azonban csak erősebb fellépés kellene, német kiállítványait nem kellene elfogadni, és azonnal megtudnák már magyarul is írni.

De ha mi olyan jó bolondok vagyunk, hogy elfogadjuk német „Conto, Rechnung“-jaikat, s az „Auszug, Placet, és Anweisungokat,” úgy bizök sem bomlottak meg, hogy a rájuk kényelmesebbtől önmaguktól felhagyjanak.

Az olyan táblákat, minő például Ungar Nándor uré, — ki már nevével fogva is lehetne magyar — „Soda Wasser aus der Fabrik des Ungar Nándor in B-Csaba:” — egyetlen egy kereskedőnek sem volna szabad ajtajára kiakasztani, egyetlen egy vendégülnek sem kellene elfogadni. Visszadobni. S ékes Ungar Nándor ur megtudná azt magyarul is nyomtatni, mint megtette a „B.-Csabai első szikviz gyár.”

Hanem bizony vendégülseink nem igen fogják visszadobni. Sőt hiszem, tán inkább is az ő kedvükért, mint a közönségért, készült németül. (Ma is a központi vendégülnek oly Zahl Kellnere van, ki egy gukkot sem tud magyarul, s ezzel muszáj számolni a — magyarok.)

Nagyobb erélylyel kellene elébe állanunk a germanizálásnak. Rajtunk függ! — Ha mi akarjuk, ma holnap nem fognak többé boszantani német irka-firkákkal saját házuinkban.

A kérdésnél szivesen időznénk még, s taglalnánk a magyar nyelvnek a b.-csabai iskolákban tanítását, de a tőrből kifogyunk. Majd mások.

Most még csak constatálni akarjuk azt, hogy a „Békés. K.” 33. számában, a „Gúzeke kitér-

let-ről szólott igaztalan cikkekre azok, kik ott érintve voltak, kiknek jóformán kötelességükben állott volna válaszolni — nem választott! Miért? Kiki telegen meg magának, vagy kérdezze meg a szomszédjától.

Hirdetmény!

A földadó szabályozásáról szóló 1875. évi VII. t. cz. 34. §-a értelmében a jelenlegi földadó alapjául szolgáló s a helybeli m. kir. adóhivatal által ide áttett catasteri munkálatok a mai naptól kezdve f. év június hó 5-ik napjáig a városi nyilvántartó jegyző hivatalos helyiségében az illető földbirtokosok által leendő megtekintetés végett ki-ve lesznek. — Miről az illető földbirtokosok oly felhívás mellett értesítettek, hogy a mennyiben bir- tokuk eme catasteri munkálatokban nem a tette- ges állapotnak megfelelőleg, az-az nem a jelenlegi birtokos, mivelési ág és térfogat szerint volna fel- véve, ezen a tényleges állapotot nem helyesen mutató tételekre vonatkozó észrevételeiket felje- gyezzék s azt annak idejében az e tekintetben megalakított községi bizottság működésének meg- kezdése alkalmával ezen községi bizottságnak je- lensék be.

Gyulán május 6. 1875.

Dobay János,
polgármester.

Ujdonságok.

Ma délután 4 órakor leend Gyulán, a vá- rosház nagy termében, a megyei volt jobb- és bal- közép-pártnak ünnepélyes egyesülése. — Egy új, s talán végre már jobb korszak kezdetének első mozzanata ez megvénkre nézve is. Nyolcz évnek meddő és eredménytelen pártküzdései után, szinte jól fog esni egy sorban és egy eszmét követve látni mindazokat, kik megyénk közügyeinek élén állanak; — s jól esik reménylenünk azt is, hogy e kézfogás nem csak a kibékülésnek egyszerű jele marad, hanem az egyesülés és együtt munkálás- nak, a megyei közérdekek együttes felkarolásának s a közsének minden irányban leendő előmozdítá- sának nyílt, őszinte és férfias „magyar parola“-ja leend. — Adja az ég, hogy egy legyen! s hogy e nap ne csak a formalitás hamar múlt emléke, hanem egy örövendetes eredményekben gazdag kor- szaknak megnyitó ünnepélyeül szolgáljon.

A megyei művelődéstörténelmi egyetnek, — mint már említettük — holnap délután 5 órakor, a vármegyeháza nagy termében nyilvános tel- vasása s választmányi gyűlése leend. — Két íz- ben volt már alkalmunk ily egyleti felolvasás gaz- dag szellemi élvezetében részlesülni, — s hisz- szük, hogy művelt közönségünk nem fogja a jelen esetben sem elmulasztani, hogy ezen derék egylet iránti meleg pártolását, a felolvasáson leendő mi- nél tömegesebb megjelenése által be ne bizonyítsa.

A gyulai polgári körnek ma egy hete volt közgyűlése, nem a legszebb színben tüntethető fel a kör vendéglősenek viselét azok előtt, kik kü- lönbben a helyzetet közelebbről nem ismerik. — Vádak merültek fel ugyanis több oldalról ellene, melyeknek alapját azonban nem oly mélyen kell keresnünk, nem lévén az egyéb, mint a kör egy némelyik tagjának sértett hűsége, s a vendéglős iránti nem épen barátságos és jóakaratu indulata. De hisz a magukat megsértetteknek hívók, mért nem szállalnak fel az őket sértő viselkedés ellen mind- járt annak elkövetésekor, s mért viszik a közgyű- lése elé e tárgyat, és a kevéssé indokolt, össze- függéstelen vádakat? — melyeknek végre is az az eredménye lett, hogy a vendéglősnek megha- gyott, miszerint — tekintettel arra, hogy ingyen lakás és más egyéb kedvezményeket élvez, ételeit és italait csak oly árban adja, mint más vendég- lősök, és oly jókat adjon, mint eddig adott. — A hazard játékok ellen tiltó intézkedések hozattak, melyeket — ha meg is fogtak tartatni — mi is helyeselnénk. — Hanem az megint mindenesetre jellemző, hogy a kör helyiségének haszonbérleti szerződése most két éve oly egyoldalulag kötöttet, hogy a házi gazdának szabad felmondani a has- zonbérlet letelte előtt is, de a kör kötelezve van ott maradni vagy akar vagy sem. — Örövendete- sebb volt ezeknél azon jelentés, mely a tagok szá- mának mindinkább szaporodását, s a kör könyv- tárának a volt deákör ajándékozása folytán 85 kötet könyvvél, s bevásárlás útján is több értékes művel lett gyarapodását jelzé, — s így a könyv- tár most igen jó lábon áll.

A mint a hivatalos lapban olvastuk, a Gyulán levő honvéd-zászlóalj körében — Pasku Sándor másodosztályú százados első osztályú szá- zados, Dörner Ferenc hadnagy főhadnaggyá és Urbanecz Vilmos nyugalmazott állományban levő hadnagy, ugyanez állapotban főhadnaggyá lettek előléptetve.

Nem less majális, (no ne ijedjenek meg azért drága fiatal bölgyeim!) — hanem amint fia- taladunk előlegesen megállapítá, június 5-én fog

egy nyári mulatság, valószínűleg a gyulai „hosszú erdő“-ben rendeztetni. Addig még ráérünk erről egyet-mást mondani.

Deinel Gizella kisasszonyt eljegyzé Ung- vári Albert gözmalom-tulajdonos; — esküvőjük még e hóban lesz, melyre sok szerencsét kívá- nunk ni is.

Meghívás. A b. csabai tanító-egyesület má- jus 13-án, délután 5 órakor rendes havi közgyű- lést tart, melyre a tagok ezennel meghivatnak.

Legújabb expedíció — de nem az éjszaki sarkon, hol jéghegyek meredeznek az égnak, ha- nem csak a lapályos Békésmegye éjszakkéleti csúcsán fekvő Füzesgyarmaton, hol a kotus föld hamujában tavai mintegy 1500 darab régi pénz találtak, minek következtében a békésmegyei mű- velődéstörténelmi társulat kiküldötte titkárait és Tatár János v. tagot, hogy a helyszínen gyözöd- jenek meg arról, vajon érdemes-e ott ásatásokat eszközölni. Zsilinszky M. titkár — miután Tatár ur akadályozva volt az expedícióban részt venni, Garzó Gyula és Kovács Mihály társulati tagok ki- séretében f. hó 1-én szemlélte meg a lellyel, megkísérelte az ásatást is; de eredmény nélkül, mert azon a csodálatos talaj helyen, hol öljyi mélységre terjed a messze kiterjedő ugynevezett kotu, emberemlékezet óta rengeteg nádasok voltak, melyek vadállatok tanyájául szolgálván legfeljebb háborus időben voltak az embernek ideiglenes bú- vóhelyei, de állandóan nem lakott ott ember so- ha — legfeljebb a vízözön előtt. A expedíció egyik tagja G. Gy. az itt talált régi pénzekre nézve azon nézetben van, hogy azokat valaha az ellon- ség elől kincsével menekülni akaró szerencsétlen ember vesztette el életével együtt. Meglehet, hogy így történt, lehet hogy másként; de ki tudná azt megmondani hogy miké? — Csabán e hó elején egy tudakozó és hor- dárintézet alakult, mely a közönség részére meg- bízható gazdatisztek, nevelőket, nevelőket, daj- kákat, boltos segédkeket és mindenféle szolgálókat és szolgálókat szerez, amellyel közvetít ház- és bir- tokeladásokat, bérleteket; végül az indóházhoz, és a város bármely pontjára csomagokat szállít. Bármi- nemű okozat kárókat 100 ft erejű kezeséget vállal. Igazgatója Quirini Lajos, kit szívesen üd- vözölünk e korszerű és hasznos vállalat élén.

Scarceón a magyarországi pompásan ha- lad; aki a Korós lidja körül szokott megfordulni az nem hall egyéb beszédet, — mint magyart, csak hogy kevés benne a gyönyörűség — annyira csútra.

B. Csabán Kulpin Dániel városi seb orvos és oltóorvos urnál friss oltanyag folyton kapható! A vidékről levélbeli megrendelésekre a küldés azonnal eszközöltetik, és két füvegésért csupán a csomagolás és postai költségek fejében 50 kr. szá- mítottatik fel postáni utánvétellel.

Ugy halljuk, hogy a csabai városi előjár- róság annyira szívére vette a „Békésm. Közlöny“ korholásait, miszerint a világitást az egész város- ban elterjesztendő külön budgettet készít, s moz- gasba hoz minden követ a megyénél, a ministe- riumnál, sőt még a királynál is, hogy, ezt a ki- adott posítót, mint a teher viselő nép megvilági- tására okvetlenül szükségeset helybenhagyni mélt- óztassanak. Denique, látszik, hogy a sajtónak mégis milyen roppant hatalma van! Már így lesz világosság Csabán, olyan, hogy még Gyula is elirigyli tőlünk.

Május elején indított meg nagy pom- pával Bartók István urnak újonnan épített göz- malma a csabai szőlőkben, zenekar játéka mellett egy hordó pálinka volt csapra ütve a tanyákról hetivásárra sietőknek, kik aztán szívesen el is kés- tek a pálinka mellett. A sok dicsőítő nyilatkozat- tok között csak egy molnár következő megjegye- zése ritt ki: „hiszen jó volna minden, csak olyan nagy trombita harsonával és dobszóval ne nyitót- ták volna meg, mert attól tart, hogy olyan zene mellett is fogják bezárni.

A csabai mákedelők f. hó 17-én fogják elődni a „Három kalap“ francia mulatságos vig- játékot. De hát mért franciázt megint, avagy nem akadt egy őszinte barátjuk széles e városban, aki megmondotta volna, hogy ez sem nekik, sem a mi közönségünknek nem való.

K. Horvath Gyulát, Békés város szép re- ményű fiatal segéd-jegyzőjét máj. 2-án Szeghalomra választották el segédjegyzőül. Midőn egyrésztől, e reá nézve előnyösebb állomáshoz őszinte szeren- cse kívánatainkat fejeznők ki, — sajnálattal gondolunk másrészt arra, hogy meg válik tőlünk, kik őt szerettük és becsültük. Kísérje szerencse pá- lyáján!

Békésen a veres himlő hova tovább nagyobb mérvben mutatkozik, — különösen a kisebb iskolás gyermekek között, — ugyannyira, hogy némely iskolában a feljárók száma különösen néhány napelött felényire olvad.

K. Békésen Lavatka Ágoston gözmalom építetési ügye, miut biztos kutforrásból értesül- tünk, jóra fordult, a mennyiben a kir. keresek. ipar

és közlekedési miniszterium az első és másodfoku iparhatósági végzés megválasztásával tervezett gözmalomnak az ugynevezett „Szentpáli temető“ helyiségeni felépítését megengedte.

K. Az előjáróság szokott erélyes intézkedé- se folytán Békésen is megnyílnak e hónapban az ismétülő iskolák. — A tanítók 60 frtnyi tisztelet díjban részesülnek fejenként.

K. Az utarabolocal Békésen s Mező-Be- rényben kísérletet tettek a közelebbi eszűések előtt, — azonban az eredmény — a várakozást legke- vésbé sem elégitette ki — s a gép sok javítást igényel hogy talajunkon sikerrel alkalmazható legyen.

(Beküldött.) Midőn e lapok hasáb- jáin a békés-szent-andrási községi előjáróság nyi- latkozatait, mely néh. Palásti István tanítóra vo- natkozott, az egyházi előjáróság szájába adtam, és cikkemben így idéztem, semmi rosszakarat sem vezetett; ezen körülmény eskis esetlegesen állt elő, úgy t. i. hogy midőn az ártalmatlan levelet a t. szerkesztőséghez beküldtem, nagyon el voltam halmozva teendővel, s éppen ez okból szárma- zott már a tollhába, s lett „községi“ szó helyett „egyházi.“ E nyílt felvilágosításul. Azt azonban ki kell nyilatkoztatnom, hogy mielőtt a r. kath. lel- késez uraknak éppen nem szelid cikkét olvastam volna, esetleges tollhíbamát a t. szerkesztőséggel nyilvánosságra akartam hozatni, mert ezzel egyfe- lől az igazságnak, másfelől magamnak tartoztam.

Végül megjegyzem, hogy most már nekem volna alapos okom a két lelkész ural szemben szánó mosolyra, de ezt az irodalmi illem hatá- rain belül, bár önök nagyon illoyalisak voltak irá- nyomban, határozottan mellőzöm. Azt tudhatnák önök, hogy míg a rosszakarattól teljes bizonyos- ságban nincsenek, addig irodalmi téren és a hu- manitás határain belül bárkit is gyanúsítani és megtámadni nem ildomos dolog.

A gyomai levelező.

Nyilvános köszönet.

Alulírott négyelet részéről meleg köszönet nyilváníttatik egy a békésmegyei, mint az első gyu- lai pénzüzetek igazgatósága és részvényeseinek azon nemes gondoskodásért, melylyel egyletünk pénztárát előbbi 114 ft 94 krral, — utóbbi pedig 20 frttal gyarapítani sziveskedtek, — fogadják e nemes tettükért az egylet hálás elismerését.

A b. gyulai négyelet elnöksége.

Vegyes hírek a hazából es a nagyvilágból.

Az országgyűlés szétosztása — mint a fővárosi lapok írják — még pünkösöd előtt fog be- következni. B. Wenckheim Béla elnök-miniszter éppen e napokban vitte el ő felségehez a trónbe- szédet, melylyel a jelen ülésnek be fognak záratni.

Szegeden ma van a magyar országos nem- zetgazdasági tanácskozmány, melyen az ország minden vidékéről és a fővárosból is sokan össze- jöttek. A tanácskozmány eredményét közölni fog- juk olvasóinkkal.

Egy dakorumán ABC. A „Hon“ írja, hogy egy Petri Vazul által írt s Szobelen megjelent román ABC-és könyveskönyvben ilyen kitételek is előfordulnak: Bánátország, Körösország, Mármo- rosország, Erdélyország és csak ezek után jön Magyarország! Ilyen mondat is van benne: „A román haza magában foglalja mindazon országokat, a hol a román nemzet lakik és él.“ No reméljük, hogy a magyar kormány figyelme erre is ki fog terjedni, mielőtt az a nagy Románia megerősödne!

Jegyzéke a b. gyulai kir. törvényszéknél 1875. május 10. és 14-én előadandó bünt. és 11. és következő napján előadandó polgári ügyeknek. Előadó: Nogáti: Május 10. 2979. Komcsak Antal és öt t. társai felolvasás és ab- bant bünt. szentesítés. 2980. Fehő Andras bírói zártör. 2982. Szegedy Mihály és társai bírói zártör. nyilvános erőszak-osság és botlásig közegek szabót bantalmazása. 2985. Farkasinszky István bírói zártör. 3107. György Imre hi- vatalos hatalomnal visszaélés. Május 14. 1133. Kesztvén Lajos kettős gyilkosság. Előadó: Dobosffy: Május 11. 3361. Gremspurger Feréz és társai felpereseknek Grem- spurger Maria és társai elleni örökösödési pere. 3399. Né- meth József felperesnek öz. Nemeth Antalné és társai alperesek elleni örökösödési pere. 3734. Fertay Zsigmond felperesnek Knyaskó Katalin alperes elleni örökösödési pere. 3967. Pap Julanna és társai felpereseknek Mészáros Deneter alperes elleni örökösödési pere. 3734. Feuersdorf Fanni felperesnek írja Weisz Zsiga alperes elleni való pere. 4076. Rucz Janos és társai felpereseknek Pusztai Adam alperes elleni számadási pere. 4192. Hacker Jónás felperesnek Szabegynszky Marton és társai alperesek el- leni adóssági pere. 4305. Nyilas Ferencz felperesnek Tatár István alperes elleni bírtok pere. Előadó: Teleszky. 3444. Pollák Ignacz felperesnek Hoffler Zsigmond alperes elleni 400 ft s jár. iránti pere. 3789. Schmidt Jakab felperesnek Köhler Erzebet és társai elleni 4 db. 850 frtos kotvény kiadása s jár. iránti pere. 3781. Orvos Andras felperesnek Gréjes Ilona alperes elleni 320 ft s jár. iránti pere. 4181. Bartótf József felperesnek Bartótf József alperes elleni való pere. 4183. Babinszky Maria felperesnek Sziraczky Janos alp. elleni való pere. 4185. Szabó Janos felperesnek Hari Judith alp. elleni való pere. 4188. Klein A. Maria fel- peresnek Malcz Adam alp. elleni való pere.

Irodalom és művészet.

Szana Tamás által jelesül szerkesztett „Figyelő“ című irodalmi, szépművészeti és kriti- kai hetilap 17-ik számában György Aladár ismer- teti Hatalának „Az én hitvallásom“ című röpirá-

tát. Brassai bácsi pedig szokott erős logikájáva mutogatja „hogy irnak nálunk akadémiai érteke- zést.“ Két újonnan feltűnt fiatal költőnek t. i. Pap Kálmán és Rédiger Géának kedvezőtlen bírálata után jönnek az apróbb rovatok. A 18-ik számban Harrach J. művészettörténetében nyilatkozó esz- mékről értekeznek kissé nehézkes tudós nyelven; utánna Moldovány Gergely „A román nyomtatott munkákat“ ismerteti érdekesen. Nem kisebb érde- kü „Az angol irodalmi szemle.“ Rogeard utolsó előadása és a rövid szemle, — mely változatos tartalom eléggé szól e pártolásra méltó lap mellett,

Bakay Nándor, szegedi iparos, mint a magyar országos nemzetgazdasági tanácskozmány előkészítő bizottságának elnöke egy „Emlékirat“ becsátott közre, melyben azon iparosmozgalomnak, melyről lapunk egyik vezércikke is megemléke- zett, rövid történetét és törekvési célját vázolván, közli Kossuth Lajosnak, egyes kormányfőfiaknak és pártmbereknek azon fontos és mindenesetre nagyérdemű nyilatkozatait, melyek a Szegeden tervezett országos nemzetgazdasági tanácskoz- mányra vonatkoznak. Kossuthnak levele, melyben a külön pártalakítást nem helyesli, oly sok érde- kes dolgot foglal magában az iparosokra nézve, hogy annak egyes részeit adandó alkalommal ol- vasóinkkal is megfogjuk ismertetni.

Külömben ez érdekes füzetnek ára 10 kr, s tiszta jövedelme a szegedi iparmuzeum javára van számvá.

Thalia. Május 1-én „Neszlei torony“ cí- mű 5 felvonásos francia színmű került színre. Ezen előadásnál alkalmasnak találjuk megjegyezni, hogy milyen nagyon horderővel bír a szerep nem tudás egy darab bukásában. Nem akarjuk ugyan állítani, hogy ez előadás megbukott volna a csa- bai színre, de azért nagyon jól lesz elméjükbe vénsni, különösen a kezdő színészeknek, hogy egy szerepnek elmondása mindig úgy tűnjék fel, mint a helyzetből önkényt eredő valami, ne pedig mint az emlékezet görcsös rángatódzása. Már pe- dig azt eskis tökéletes szereptudás által lehet elérni.

Burgundi Margitot, Homokayné játszta. Já- téka correct volt, hanglejtése ment volt minden álpáthostól, csakhogy plasztikája nem felelt meg a szerep lényegének. Buridan kapitányt Darvas játszta. Ez volt első szerepe Csabán, mely szoros értelemben vett szerepszakmájához tartozik. Dar- vas bir mindazon természetű kellekkel, melyek egy tragikus színészt országghírűvé pések tenni. Magas, athlétaí alak, imponáló arcz, és sokszor majd velökig ható erős hang; szerepét úgy játszta, mint színész, ki annak minden percekáját átérez.

Május 2-án „A pók és a szegedi menyecske“ című népszínmű Lukácsitól került színre. Egyike a legstendriánabb ferezműveknek, melyek a ma- gyar színpad aeráját elrontják. E darab minden drámai acciot nélkülöz, csupán egy ostoba rága- lomból szövi a szindarab bonyodalmat, és a mi- lyen izetlen a bonyodalom, ép oly slendrián a ki- fejtlődés. Vagy azt hisz Lukács, hogy olég, ha a fő hős megkapja a szeretőjét, hogy azzal már elég erkölcsi elégtételt van szolgáltatva a nézőközön- ségnek?

Azután milyen szánandó a fő hős magavise- lete. Egy általa gyűlölt vén asszony egy futóplety- kájának inkább hisz, mint szíve szerelmének. Mi- után már erkölcsi elégtételtől volt szó, meg kell még említenünk, hogy az egész darabban csak egy igazi rokonszenves alak van, és ez Ilon, Pók Mihályné leánya. No ez a jámbor szegény terem- tés, már megjelenésénél úgy néz ki, mint egy pe- nénszvirág, s anélkül, hogy csak egy csepp vétké lenne a 11-ik szakasz végén szivgörcsökben hal meg szegény. Bizony jobban tette volna a rende- zőség, ha e darabot kihagyja a repertoíról, mert hiába nem oly laikus már a világ, hogy czimmel propagandát lehessen csinálni.

A többi előadásokról jövőre szólnak.

Szerkesztői üzenetek.

K. Tarcsa. Z. M. A küldeményt köszönettel vet- tem, chez hasonló esimes dolgoknak mindig lesz helyük lapomban.

H I R D E T É S .

Mémlő eladás.

Méltóságos gr. Wenckheim Ká- roly ur csorvási gazdaságában két fiatal esődör (muraközi faj) eladó és mindenkor ugyanott megte- kinthető. (50) 1-3

HIRDETÉSEK.

Árverési hirdetmény.

Néhai Meyer Ignác hagyatékához tartozó — régi posta utcában — 1029. sz. a. lévő ház, ökör járás dülöben lévő zsellér föld és két darab csikoséri szőlő f. évi május hó 17-én d. u. 3 órakor az említett háznál fog elárvereztetni. A feltételek ugyanott az örökösöknél megtekinthetők. (66) 1-2

HIRDETMÉNY.

A b.-csabai evang. egyházközség, u. n. jámai szőlőkben még e tavasszal egy új templomot fog építtetni, mely templomnak különféle mesteri munkái, u. n.: kőműves, ács, faanyag, asztalos, lakatos és iverge munkája, — offertek útján kiadatali fognak. Ennélfogva felszólítanak a megye vállalkozó iparosai, hogy ezen templomra vonatkozó zárt ajánlataikat folyó május 15-ig alálírmál benyújtsák szíveskedjenek, hol a terv, valamint költségvetés is mindenkor megtekinthetők. Kelt B.-Csabán, 1875. május 1-én.

SZTRAKA ERNŐ,
Csabaváros mérnöke.

Hirdetmény.

Alólírott gőz- és mindenféle gazdasági gépek javítására vállalkozván, a t. cz. gazdaközönség kegyes figyelmébe ajánlom a B.-Csabán a távirda utcában, az 6 hitű templom átellenében 425-ik szám alatt lévő házban felállított gépészeti műhelyemet.

Prucha Vince,
okleveles gépész.

Lyukas fogak kitöltésére

hatásosabb és jobb szerűmés, mint dr. Popp J. G. cs. kir. udv. fogorvos fogpómbója (Bécs, Stadt, Bognergasse Nr. 2.), melyet mindenki maga gyors könnyen és fájdalom nélkül a lyukas fogba illeszthet, mely aztán szilárdul a fogmaradékkal és foghússal összerossa, a fog tovább romlását megakadályozva, a fog további romlását megelőzve a fájdalom megszünteti. (67) 2-3

Anatherin-szájvíz

Dr. Popp J. G. cs. kir. udv. fogorvos Bécsben, Stadt Bognergasse Nr. 2.

üvegekben 1 fnt 40 kr a legkiválóbb szer eszós fogfájdalmakban, gyulladásoknál, a foghús dagadtán és sebeinél, foltozásnál, a letező fogkóvet és megakadályozza annak új képződését; az ingó fogakat a foghús erősítése által szilárdítja; minden a fogakat és foghús minden artalmas anyagot megtisztítja a szájak kellemes frissességét kölcsönöz és már rövid használat után eltávolítja a kellemetlen szagot.

Anatherin-fogpasta

Dr. Popp J. G. cs. kir. udv. fogorvos Bécsben.

Ezen készítmény a lehető frissességet és tisztaságot fenntartja, azonosítható az igazságos kedvelőkhöz, azok romlását megakadályozza, az egészséget.

Dr. Popp J. G. növény-fogpora

A fogakat oly szorosan tisztítja, hogy annak napokig használatát által nemcsak a közönséges foggyulladás, hanem a fogak romlása is megakadályozható.

RAKTARAK: Gyulán: Orly István és Winkler Ferencz gyógyszerészeknél, Beckstein Benjámin József gyógyszerésznél, Csabán: Varsányi József gyógyszerésznél, Szabadon: Csiky M. gyógyszerésznél, Orosháza: Medveóczy K. gyógyszerésznél, Pankótan: Tamás C. gyógyszerésznél, Mezőtúr: Rényben: Nacsics János gyógyszerésznél, Gyulán: Szmetán Fülöp fűszerkereskedésben.

Első magyar gyapjamosó s bizományi részvény-társulat BUDAPESTEN.

Hetedik ülésvivünk megvívása alkalmával, mely időszak alatt a gyárszerület mosott gyapjuk kelendősége, Németországban létező számos gyapjamosó-odák felállítására által megkötöttet, felhívjuk a t. cz. gyapjatermelőket és kereskedőket, hogy gyapjukat gyárszerű mosás és bizományi eladás végett nekünk adják. Gyárunk évenkénti 150.000 mázsa gyapju mosására van berendezve, ennélfogva azon helyzetben vagyunk, hogy a hozzánk beérkező gyapjumenyiséget a legelőszörre idényben is 3-4 hét alatt megmosathatjuk.

Mi nemcsak a nálunk mosott, hanem az usztatott gyapjuk bizományi eladását is a legjobb áron eszközöljük.

A hozzánk beküldött gyapju elszállításáról gyárunkba a pályaudvarról vagy hajóállomásokról mi gondoskodunk, azokat rakatározzuk és kívánatra az érték kétharmadig olesó kamat mellett előlegeket adunk.

Arjegyzék: mosásdíj izsgyapjért (Schweisswolle) 3 fnt, timárgyapjért (Gerherwolle) 3 fnt 50 kr, hátgyapjért (Rückenwolle) 4 fnt 25 kr mázsaanként. Rakatdíj naponként egy teljes mázsaért fél krajczár, esk már mosott gyapjuért számítatik. Eladási ártérdíj 1 százalék, esetleg ugyancsak használatnál fél százalék alkuszódíj is.

Részletesebb programokat kívánatra bérmentve küldünk.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Hegyváry Károly bádogos.

lakik Gyulán, városház utca, Jugovics-féle házban,

ajánlja magát mindennemű bádogos munkáknak gyors, pontos és jutányosan eszközözendő elkészítésére, különösen vállal: esztendő- és eső-esatornákat, fedelzeteket, fűrdő és üllő kádakat, zuhanyokat, stb. — apróbb házi bádgos eszközök, fent kiírt üzletben készen és a legjutányosabb áron kaphatók.

Vidékre irásbeli megrendeléseket gyorsan teljesít. Minden épület-munkaért 3 évi jótállást vállal.

„Dohányzóknak.”

Legjobb minőségű

selmeczi pipákra

rendelvényeket elfogad, melyeket gyorsan és pontosan posta útjánvétel mellett teljesít

Hornyacsek István,
Selmeczen, Marschalkó-féle ház.

Ház eladás.

SZÜCS JÁNOSNAK 667. sz. a. vásártéri háza a kisvároson Gyulán, mely 2 szoba, konyha, 2 kamara, istálló, faszín és sertés akolból áll — hasznbérbe kiadó, vagy örök áron eladó. — A ház vásári alkalommal igen jövedelmező.

Értekezhetni Fikker Ferenczel Gyulán 550. sz. a.

Dr. Hoffmann orv. fehér növény mellszörpe

Arak:

Dr. Hoffmann orvos

Arak:

Fehér növény mellszörpe

a gyógyszerat terén kitűnő tekintélyek által ajánlva s a legmegtisztítottabb bizony, által kit. szerűt eszmorve a nyelő és lelegző műszerek minden hurutos bajában,

minők rekedtség, köhögés, nyakrajdatom, mellhajok, mell-benyalkasodás, nehéz lelegzés, mellgöres, nyakaszedülés, a memnyben e szorp nem csak csilapítolag ingertompítolag hat, hanem a nyakot is feloldja és a köpést előmozdítja, azért,

gyomorbetegségek ellen

mint emésztéshány, savképződés, és az abból származó gyomorfű, gyomorfnyalkasodás gyomorgyengőség

belső-bajok ellen

mint bélnyák, hasmenés, verhas, bélgöres, melyek a beltákból fokozott ingerlékenységű bajából származnak

vese-, hólyaghurut és nehéz vizezés ellen. (65) 3-6

Kapható Gyulán Grabner Pál vas- és fűszerkereskedésében.

Ugyanott egy kellő képzettségű tanonez is felvétetik.

Kapható Gyulán Grabner Pál vas- és fűszerkereskedésében.

Arató gép eladó!

Egy teljesen jó karban levő Hornsbi-féle arató gép minden hozzátartozó eszközökkel együtt eladó. — Bővebb felvilágosítást ad Szarvason a tulajdonos

POHL GÁBOR.

(60) 3-3

Sürgönyzsi
ecim:
HOFFMANN
országut.

HOFFMANN S. és W.

Iroda
és
Raktárak
országut 48. sz.

termény-, bizományi- és kiviteli-üzlet
BUDAPESTEN.

A kereskedő uraknak, és gazdaságoknak, a fogyasztási-egyleteknek és valamennyi élelmezési raktáraknak ajánljuk a következő cikkekben gazdagon felszerelt raktárunkat.

Disznoszir, elsőrendű pesti városi árú legfinomabb minőségben.
Szabonna, és pedúr magyar légszáraz paraszt-szalonna.
Szabonna, füstölt tálalára.
paprikás tálalára.
Szilva, boszniai, szerbiai, magyar, horvát vagy szlovén.
Büvelyes vetemények, u. n.: nagy, fehér bab, gyöngybab, hamozott és hamozatlan borsó.
Kendermag, babó, szép sárga kása, (hamozott köles).

Keményítő, legfinomabb Tullanglaz.
támar.
közönséges.
Lekvár, Isó és 2-ndrendű.
Ényv, asztalosok használatára.
Hak, szarke és kek.
Paprika, elsőrendű és közepfinom.
Csiriz, csipesszek használatára.
Szappan, bomor.
Szilvoriom, valódi szeréni és szlavoniati.
Viasz, sarga.

a legolesőbb napiárak mellett. (58) 4-

Arjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk.

Felajánljuk továbbá szolgáltatásunkat minden gabuancemek, gyapju és egyéb országos termények bizományos bevásárlása és eladására, melyekre kívánatra megfelelő előleget is adunk.

HOFFMANN S. és W.

Budapestben.

Alkalmos, szolid és jó ajánlatokkal ellátott üg,nökök ajánlatait szívesen fogadjuk.

Fürdő bérbeadás.

A b.-gyulai izr. hitközség tulajdonát képező vásártéri házban levő f ü r d ő h á z, melyben 4 szoba 5 káddal és egy tükör-fürdő, továbbá ez épületben több lakások, melyek vendéglőül is használhatóak, — minden órában hasznbérbe kiadható.

Értekezhetni alólírott hitközségi elnökkel.
Gyulán, ápril 30. 1875.

2-3 (65)

Léderer Lajos.